

**ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՎ ԳԻՏԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ
ՊԱՀՊԱՆՄԱՆ ՈՒ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ
ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀԻ ԶԵՎՈՎ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԶԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՄԱՍԻՆ**

ք. Երևան

29 դեկտեմբերի 2025թ.

Հայաստանի Հանրապետության բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտեն (այսուհետ՝ Կոմիտե), ի դեմս գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները կատարող Կարեն Բորիսի Ղարիբյանի, որը գործում է Կոմիտեի կանոնադրության հիման վրա, մի կողմից, և ՀՀ ԳԱԱ «Կենդանաբանության և հիդրոէկոլոգիայի գիտական կենտրոն» ՊՈԱԿը (այսուհետ՝ Կազմակերպություն), ի դեմս տնօրեն (ռեկտոր) Սարգիս Աղասու Աղայանի, որը գործում է Կազմակերպության կանոնադրության հիման վրա, մյուս կողմից (այսուհետ՝ միասին՝ Կողմեր), հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2025 թվականի փետրվարի 13-ի N 156-Ն որոշման Հավելված N 1-ով հաստատված «Գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինանսավորման ձևով պետական ֆինանսավորման կարգը» (այսուհետ՝ Որոշում), «Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի (այսուհետ՝ Ծրագիր) իրականացման նպատակով կնքեցին սույն պայմանագիրը (այսուհետ՝ Պայմանագիր)՝ հետևյալի մասին.

1. Պայմանագրի առարկան

- 1.1 Պայմանագրով Կոմիտեն պարտավորվում է Ծրագրի իրականացման նպատակով Կազմակերպությանը հատկացնել Հայաստանի Հանրապետության 2026 թվականի պետական բյուջեով նախատեսված 383 545 700 ՀՀ դրամ գումար, իսկ Կազմակերպությունը պարտավորվում է Ծրագիրն իրականացնել Որոշմամբ և Պայմանագրով սահմանված կարգով:
- 1.2 Պայմանագրի գնի մասին համաձայնության արձանագրությունը, իրականացվելիք գիտական հետազոտությունների (այսուհետ՝ Միջոցառումներ) ակնկալվող գիտական արդյունքները, Ծրագրի նախահաշիվը, կատարողների մասին տեղեկությունները, առաջադրանքը և օրացուցային պլանը ներկայացված են Պայմանագրի հավելվածներում:

2. Կողմերի իրավունքները և պարտավորությունները

2.1 Կոմիտեն իրավունք ունի՝

- 2.1.1 Կազմակերպությունից պահանջելու կատարել Պայմանագրի 2.4 կետով նախատեսված պարտավորությունները,
- 2.1.2 ցանկացած ժամանակ ստուգելու Կազմակերպության կողմից իրականացվող Միջոցառումների ընթացքը և որակը՝ առանց միջամտելու վերջինիս գործունեությանը,
- 2.1.3 չընդունելու իրականացված Միջոցառումները՝ իր հայեցողությամբ սահմանելով թերությունների անհատույց վերացման ողջամիտ ժամկետ,
- 2.1.4 առանց իրականացված Միջոցառումների արդյունքների դիմաց գումար տրամադրելու՝ միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել պատճառված վնասները, եթե՝
 - 2.1.4.1 Կազմակերպությունը ժամանակին չի սկսում Ծրագրի իրականացումը, կամ Ծրագրի իրականացման ժամանակ ակնհայտ է դառնում, որ այն պատշաճ չի իրականացվելու,
 - 2.1.4.2 Կազմակերպությունը երկու և ավելի անգամ խախտել է Ծրագրով նախատեսված Միջոցառումների իրականացման ժամկետները (նախատեսված լինելու դեպքում),
 - 2.1.4.3 իրականացված Միջոցառումները չեն համապատասխանում Ծրագրով սահմանված պահանջներին,
- 2.1.5 Պայմանագիրն օրենքով կամ Պայմանագրով նախատեսված հիմքերով լուծելու դեպքում պահանջելու իրեն հանձնել անավարտ Միջոցառումների արդյունքները:

2.2 Կազմակերպությունն իրավունք ունի՝

- 2.2.1 Կոմիտեի կողմից գումարները չվճարվելու դեպքում միակողմանի լուծելու Պայմանագիրը և պահանջելու հատուցել իրեն պատճառված վնասները,
- 2.2.2 Ծրագրի կատարման համար, օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ներգրավելու երրորդ անձանց,
- 2.2.3 Կոմիտեի գրավոր համաձայնությամբ այլ կազմակերպություններին հանձնել կատարված աշխատանքների արդյունքները:

2.3 Կոմիտեն պարտավոր է՝

- 2.3.1 Ծրագրով նախատեսված դեպքերում աջակցել Կազմակերպությանը,
- 2.3.2 ընդունել համապատասխան որոշում՝ իրականացված Միջոցառումների մասին ներկայացված տարեկան հաշվետվության վերաբերյալ,

2.4 Կազմակերպությունը պարտավոր է՝

- 2.4.1 Ծրագիրը կատարել անձամբ,
- 2.4.2 Ծրագիրը կատարել առաջադրանքին համապատասխան և դրա արդյունքը Կոմիտե հանձնել սահմանված ժամկետում,
- 2.4.3 Պայմանագրի նախահաշիվը կազմել առաջնորդվելով Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 2025 թվականի դեկտեմբերի 22-ի N 2856-Ա/2 հրամանով ձևավորված միջգերատեսչական հանձնաժողովի 2025 թվականի դեկտեմբերի 24-ի նիստի արձանագրությամբ,
- 2.4.4 Պայմանագրով նախատեսված ֆինանսական միջոցներն օգտագործել Ծրագրով և Պայմանագրով սահմանված նպատակներով ու չափաքանակներով,
- 2.4.5 կատարել Կոմիտեի կողմից բացահայտված թերությունների վերացման նպատակով տրված ցուցումները,
- 2.4.6 աշխատանքի ակնկալվող արդյունքի ստացման անհնարինության հայտնաբերման կամ աշխատանքը շարունակելու ոչ նպատակահարմարության մասին եռօրյա ժամկետում տեղեկացնել Կոմիտե,
- 2.4.7 Պայմանագրի նախահաշվում ֆինանսական ցուցանիշներից շեղումների դեպքում Կոմիտե ներկայացնել հիմնավորում,
- 2.4.8 իրականացնել Ծրագրի շրջանակներում Կոմիտեի կողմից տրամադրված գումարների՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված հաշվապահական հաշվառում,
- 2.4.9 Ծրագրի ավարտից հետո Կոմիտե ներկայացնել Միջոցառումների իրականացման մասին տարեկան (ամփոփիչ) հաշվետվություն,
- 2.4.10 Պայմանագրի գործողության ընթացքում ապահովել Ծրագրի իրականացմանը վերաբերող փաստաթղթերին ծանոթանալու Կոմիտեի հնարավորությունը,
- 2.4.11 Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ ապրանքները, աշխատանքները և ծառայությունները ձեռք բերել «Գնումների մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով՝ պետության կարիքների համար կատարվող գնումների կանոններին համապատասխան,
- 2.4.12 Պայմանագրով նախատեսված Միջոցառումների իրականացման արդյունքում առաջացած տնտեսումները/խնայողությունները վերադարձնել Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջե՝ ոչ ուշ, քան մինչև 2027 թվականի հունվարի 24-ը:

3. Պայմանագրի գինը

Պայմանագրի գինը կազմում է 383 545 700 ՀՀ դրամ:

4. Մշտադիտարկում

- 4.1 Կոմիտեն ցանկացած ժամանակ կարող է իրականացնել մշտադիտարկում՝ ուսումնասիրելով Ծրագրին առնչվող փաստաթղթեր և նյութեր:
- 4.2 Մշտադիտարկումն իրականացվում է համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի 20.05.2020 թվականի N 638-Ա/2 հրամանով հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ իրականացվող գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության ծրագրերի և թեմաների մշտադիտարկման կարգի»:

5. Վճարման կարգը և ժամկետները

- 5.1 Կոմիտեն Պայմանագրի գինը վճարում է Պայմանագրում նշված Կազմակերպության հաշվարկային հաշվին փոխանցելու միջոցով, որն ըստ եռամսյակների բաշխվում է հետևյալ կերպ. բյուջետային տարվա 1-ին եռամսյակում՝ 20 տոկոս, 2-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 3-րդ եռամսյակում՝ 25 տոկոս, 4-րդ եռամսյակում՝ 30 տոկոս:

6. Կողմերի պատասխանատվությունը

Կողմերը Պայմանագրով սահմանված պարտավորությունները չկատարելու կամ ոչ պատշաճ կատարելու համար կրում են պատասխանատվություն՝ ՀՀ գործող օրենսդրությանը համապատասխան:

7. Պայմանագրի գործողության ժամկետը

Պայմանագիրն ուժի մեջ է մտնում Կողմերի ստորագրման պահից և գործում է մինչև բյուջետային տարվա ավարտը:

8. Անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը (ՖՈՐՍ-ՄԱԺՈՐ)

Պայմանագրով նախատեսված պարտավորություններն ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն չկատարելու համար Կողմերն ազատվում են պատասխանատվությունից, եթե դա եղել է անհաղթահարելի ուժի ազդեցության հետևանքով, որը ծագել է Պայմանագիրը կնքելուց հետո, և որը Կողմերը չէին կարող կանխատեսել կամ կանխարգելել: Այդպիսի իրավիճակներն են երկրաշարժը, ջրհեղեղը, հրդեհը, պատերազմը, ռազմական և արտակարգ դրության հայտարարումը, քաղաքական հուզումները, գործադուլները, հաղորդակցության միջոցների աշխատանքի դադարեցումը, պետական մարմինների ակտերը և այլն, որոնք անհնարին են դարձնում Պայմանագրով նախատեսված պարտավորությունների կատարումը: Եթե անհաղթահարելի ուժի ազդեցությունը շարունակվում է 3 ամսից ավելի, ապա Կողմերից յուրաքանչյուրն իրավունք ունի լուծելու Պայմանագիրը՝ դրա մասին նախապես տեղյակ պահելով մյուս կողմին:

9. Եզրափակիչ դրույթներ

- 9.1 Պայմանագրում կատարվող փոփոխությունները կամ լրացումներն իրավաբանական ուժ ունեն, եթե կազմված են գրավոր և ստորագրված են Կողմերի կողմից:
- 9.2 Պայմանագիրը կնքվում է երկու օրինակով, որոնք ունեն հավասար իրավաբանական ուժ: Յուրաքանչյուր կողմին տրվում է Պայմանագրի մեկ օրինակ: Պայմանագրի անբաժանելի մասն է Կազմակերպության կողմից Կոմիտե ներկայացված Ծրագրի հայտը:
- 9.3 Պայմանագրով չնախատեսված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ:

10. Կողմերի հասցեները, բանկային վավերապայմանները և ստորագրությունները

Կոմիտե

Բարձրագույն կրթության և գիտության կոմիտե

ք. Երևան, Օրբելի եղբայրների 22
Հ/հ՝ 900011033033
ՀՎՀՀ՝ 02704199

ՀՀ ՖՆ կենտրոնական գանձապետարան

Կազմակերպություն

ՀՀ ԳԱԱ «Կենդանաբանության և հիդրոէկոլոգիայի
գիտական կենտրոն» ՊՈԱԿ

Երևան, Պ.Սևակի 7
Հ/հ՝ 900018005679
ՀՎՀՀ՝ 01008904

ՀՀ ՖՆ գործառնական վարչություն

Գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները
կատարող՝

(ստորագրություն)

Կարեն Բորիսի Ղարիբյան

Կազմակերպության տնօրեն (ռեկտոր)՝

(ստորագրություն) Կ. Տ.

Սարգիս Աղասու Աղայան

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

(ստորագրություն)

Սարգիս Աղասու Աղայան

**ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՊԱՅՄԱՆԱԳՐԻ ԳՆԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹՅԱՆ**

Մենք՝ ներքոստորագրյալներս, Կոմիտեի գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները կատարող Կարեն Բորիսի Ղարիբյանը և Կազմակերպության տնօրեն (ռեկտոր) Սարգիս Աղասու Աղայանը, վկայում ենք, որ Կողմերը համաձայնություն են ձեռք բերել 29 դեկտեմբերի 2025թ. N 1-15/26-IS/SCZHE պայմանագրի գնի վերաբերյալ՝ 383 545 700 ՀՀ դրամ գումարի չափով:

Սույն արձանագրությունը հիմք է Կողմերի միջև փոխադարձ հաշվարկների և վճարումների համար:

Կոմիտե

Գլխավոր քարտուղարի պարտականությունները
կատարող՝

(ստորագրություն) Կ. Տ.

Կարեն Բորիսի Ղարիբյան

Կազմակերպություն

տնօրեն (ռեկտոր)՝

(ստորագրություն)

Սարգիս Աղասու Աղայան

Կ. Տ.

ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔ
«Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

Ակնկալվող արդյունք	Քանակ
ՄԳՇ-ում (Միջազգային գիտատեղեկատվական շտեմարան) հրապարակում՝	75
Այլ պարբերականում հրապարակում՝	15
Գրքեր, մենագրություններ՝	5
Գիտաժողովի նյութեր՝	30

Կազմակերպության տնօրեն (ռեկտոր)՝

(ստորագրություն)

Աարգիս Աղասու Աղայան

Կազմակերպության գիտքարտուղար՝

(ստորագրություն)

Խաչատրյան Հասմիկ Գուրգենի

ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ

«Ենթակառուցվածքի պահպանում ու զարգացում» ծրագրի

ՀՀ դրամ

Հ/հ	Հողվածի անվանումը	Ֆինանսավորման չափը	այդ թվում՝			
			1-ին եռամսյակ (20%)	2-րդ եռամսյակ (25%)	3-րդ եռամսյակ (25%)	4-րդ եռամսյակ (30%)
1.	աշխատավարձ՝ (ներառյալ հարկերը և այլ պարտադիր վճարները)	359 506 538	71 901 307	89 876 634	89 876 634	107 851 963
2.	տնտեսական ծախսեր՝	11 800 000	2 360 000	2 950 000	2 950 000	3 540 000
3.	այլ ծախսեր՝	12 239 162	2 447 832	3 059 790	3 059 790	3 671 750
Ընդամենը՝		383 545 700	76 709 139	95 886 424	95 886 424	115 063 713

Կազմակերպության տնօրեն (ռեկտոր)՝

 (ստորագրություն)

Աարգիս Աղասու Աղայան

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

 (ստորագրություն)

Քոնսալթինգ ՔեյԷմՋի

Կ. Տ.

ՆԱԽԱՀԱՇՎԻ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾԱԽՍԵՐ

«Պրամ

Հ/հ	Ծախսերի անվանումը	Ֆինանսավորման ծավալը
	Կոմունալ ծառայություններ, այդ թվում՝	11 800 000
1.	էլեկտրաէներգիայի ծառայություն	6 700 000
2.	գազի ծառայություն	3 500 000
3.	ջրամատակարարման ծառայություն	700 000
4.	կապի ծառայություն	900 000
5.	աղբահանություն	0
	Այլ ծախսեր, այդ թվում՝	12 239 162
1.	գործուղում	50 000
2.	ապահովագրություն	30 000
3.	տեղեկատվական ծառայություն	30 000
4.	կառավարչական ծախսեր	100 000
5.	ներկայացուցչական ծախսեր	260 000
6.	ընդհանուր բնույթի ծախսեր	1 500 000
7.	մեքենաների և սարքավորումների ընթացիկ նորոգման և պահպանման ծախսեր	1 000 000
8.	գրասենյակային և այլ պարագաների գծով ծախսեր	260 000
9.	կենցաղային և հանրային սննդի պարագաների գծով ծախսեր	800 000
10.	պարտադիր վճարների գծով ծախսեր	630 000
11.	տրանսպորտային միջոցների համար անհրաժեշտ նյութերի գծով ծախսեր	800 000
12.	մասնագիտական ծառայություն	6 756 162
13.	բնապահպանության ր բնօգտագործման հարկ	23 000

Կազմակերպության տնօրեն (ոեկտոր)՝

(ստորագրություն)

Սարգիս Աղասու Աղայան

Կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ՝

(ստորագրություն)

Քոնսալթինգ ՔեյԷմՋի

ԱՌԱՋԱԴՐԱԼՔ

«Հայաստանի ցամաքային և ջրային էկոհամակարգերում կենսաբազմազանության ուսումնասիրությունն ու պահպանության գիտական հիմունքները» ծրագրի

1. Աշխատանքի կատարման հիմքը՝ Հայաստանի Հանրապետության 2026 թվականի պետական բյուջե

2. Աշխատանքի նպատակը

Վերլուծել և գնահատել Հայաստանի ցամաքային և ջրային էկոհամակարգերի, ֆաունայի և հիդրոբիոտոնների արդի վիճակը, սպառնալիքները, զարգացման միտումները և ներկայացնել բնապահպանական և այլ գործնական միջոցառումների գիտական հիմքերը:

3. Աշխատանքին ներկայացվող հիմնական պահանջները

Ծրագրի կատարման համար անհրաժեշտ է անհրաժեշտ քանակի և որակի մարդկային ռեսուրս՝ մասնագետներ, համապատասխան նյութատեխնիկական բազա, գիտարշավներ կատարելու համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ, փոխադրամիջոց, գիտարշավային պարագաներ:

Կենտրոնը հիմնականում ապահովված է բարձրակարգ մասնագետներով, սարքավորումներով, համակարգչային ժամանակակից ծրագրերով և տրանսպորտային միջոցներով: Սակայն նախագծի լիարժեք իրականացման համար անհրաժեշտ են նաև որոշ լրացուցիչ պայմաններ և միջոցներ

- լաբորատորիաները կարիք ունեն նոր, ավելի ժամանակակից սարքավորումներով (մանրադիտակներ, տեսախցիկներ, սառնարաններ և այլն, համակարգիչներով համալրվելու, բարոյապես մաշված, հնացած կարիներտային կահույքի փոխարինման, շենք-շինությունների նորոգման անհրաժեշտություն,
- փորձարարական կենդանիներ, ռեակտիվներ, այլ նյութեր և պարագաների ձեռքբերման անհրաժեշտություն,
- գիտարշավների համար նպատակային ֆինանսական հատկացումներ,
- լրացուցիչ հաստիքներ Արցախի մասնագետներին անհրաժեշտ ժամաքանակով ապահովելու համար,
- կադրերի շարունակական երիտասարդացման աշխատանքների իրականացում. երիտասարդ կադրերի պատրաստում և կենտրոնի հաստիքային կազմում նրանց հետագա ներգրավման հավաստի և հուսալի երաշխիքներ և հնարավորություն: Անհրաժեշտ է նախատեսել լրացուցիչ հաստիքներ ասպիրանտուրան ավարտած և կենտրոնի համար հեռանկարային երիտասարդ մասնագետների համար,

- գիտնականների միջազգային գիտաժողովներում մասնակցության, վերապատրաստման և առաջատար արտասահմանյան կենտրոններում համատեղ աշխատանքի հնարավորություններ, որի համար պահանջվում են գործուղման լրացուցիչ ֆինսավորում, քանի որ արտասահման կատարվող գործուղումների գերակշռող մասը ֆինանսավորվում է արտասահմանյան գործընկերների կամ տարբեր թեմաների ու դրամաշնորհների հաշվին,
- ֆինանսական միջոցներ կապիտալ նորոգման, գիտական կոլեկցիոն նյութերի և թանգարանի պահպանման, ՀԳՓԿ-ի ենթակառուցվածքի և հետագա գործունեությունն ապահովելու համար:

Հետազոտությունների արդյունավետությունը կապահովվի գիտարշավների արդյունքում փորձանյութի կանոնավոր հավաքով, հավաստի տվյալների ձեռք բերման և դրանց համակողմանի վերլուծության շնորհիվ: Ստացված արդյունքները կամփոփվեն տարեկան հաշվետվություններում և կներկայացվեն հրապարակումների տեսքով:

4. Աշխատանքի բովանդակությունը

Թեման բաղկացած է 2 ենթաթեմաներից:

Ենթաթեմա 1. «Հայաստանի ցամաքային և ջրային էկոհամակարգերում ֆաունայի կենսաբազմազանության ուսումնասիրությունն ու պահպանության գիտական հիմունքները» (ՀՀ ԳԱԱ ԿՀԷԳԿ-ի Կենդանաբանության ինստիտուտ)

Ուսումնասիրվելու է անողնաշար կենդանիների ֆաունան՝ փափկամարմիններ (Mollusca), տզեր (Acarina) միջատների (Insecta) խոշոր կարգաբանական խմբեր՝ կարծրաթևեր (Coleoptera), երկթևեր (Diptera), թևկուկաթևեր (Lepidoptera) և այլն, ողնաշարավորների (երկկենցաղներ, սողուններ, թռչուններ, կաթնասուններ) ժամանակակից ֆաունան և սուբֆոսիլ նյութերը, ինչպես նաև մակարոձաֆաունայի ներկայացուցիչները: Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվելու հազվագյուտ և անհետացող տեսակների վրա՝ ինչպես ՀՀ Կենդանիների Կարմիր գրքում գրանցված, այնպես էլ գրանցման ենթակա: Հետազոտություններ են իրականացվելու ԲՀՊՏ-ներում, դրանց սահմաններից դուրս, ռեկրեացիոն և այլ տարածքներում՝ կենսաբազմազանության վրա մարդու տնտեսական գործունեության ազդեցության, ԲՀՊՏ-ներում պահպանության կարիք ունեցող տեսակների ընդգրկման, բնապահպանական դերի, սահմանների և կարգավիճակի համապատասխանության գնահատման համար, ինչը թույլ կտա հիմնավորված բնապահպանական առաջարկություններ մշակել և ներկայացնել համապատասխան մարմիններին:

Նախատեսվում է ուսումնասիրել.

- տեսակային բազմազանությունը և լանդշաֆտա-գոտիական բաշխվածությունը,
- ձևաբանությանը և կարգաբանությանը վերաբերող հարցեր,
- կենսա-էկոլոգիական, պոպուլյացիոն, բջջազենետիկական առանձնահատկությունները,
- կենսացենոզների կառուցվածքային բաղադրիչները, դոմինանտ՝ կենսացենոզների բնականոն գործունեությունն ու կայունությունն ապահովող, ինչպես նաև խոցելի և վտանգված տարրերը,

- հանրապետության ներկա պայմաններում վայրի և ընտանի կենդանիների, մարդու առողջությանը և տնտեսությանը առավել մեծ վտանգ ներկայացնող մակաբույծ տեսակների (նախակենդանիներ, հելմինթներ, ֆիտոնեմատոդներ, սզեր, այլն) կենսական ցիկլերը, շրջանառության ուղիները, տարածումը, բիոհելմինթների միջանկյալ տերերը, մակաբույծ-տեր փոխհարաբերությունները,
- շրջակա միջավայրի աղտոտվածությունը ինվազիոն տարրերով,
- գյուղատնտեսական վնասատուների զարգացման առանձնահատկությունները, դրանց բնական թշնամիները,

զնահատել

- էկոհամակերգերում տեղի ունեցող որակական և քանակական փոփոխությունները, դրանց միտոլիմները,

բացահայտել

- կենսացենոզների էկոլոգիական վիճակը պայմանավորող, կառուցվածքային և տարածական փոփոխություններ առաջ բերող առավել կարևոր գործոններն ու սպառնալիքները, այդ թվում կենսաբանական ինվազիաներով պայմանավորված,
- բնական և մարդածին (այդ թվում և կլիմայի) ազդեցությունների հետևանքով էկոհամակարգերում տեղի ունեցող փոփոխությունների համար կենսացուցիչ հանդիսացող կոմպոնենտները,
- բարձր արդյունավետությամբ օժտված բիոագենտներ՝ էկոլոգիապես անվտանգ կենսաբանական պայքարում օգտագործելու նպատակով,
- կլիմայի փոփոխման պայմաններում առավել խոցելի տարածքների և առավել զգայուն՝ կենսացուցիչ հանդիսացող, տեսակներ,
- ֆաունայի պահպանության խնդիրների լուծմանը նպաստող գիտահեն առաջարկությունների մշակում:

Ենթաթեմա 2. «Հայաստանի ջրային էկոհամակարգերի և հիդրոբիոտոնների կենսաբազմազանության ուսումնասիրությունն ու պահպանության գիտական հիմունքները» (ՀՀ ԳԱԱ ԿՀԷԳԿ-ի Հիդրոէկոլոգիայի և ձկնաբանության ինստիտուտ)

Ուսումնասիրություններն ընդգրկելու են Հայաստանի լճային և գետային հիդրոհամակարգերը: Առանձնահատուկ ուշադրության տակ է լինելու Սևանա լճի լիմնոհամակարգը:

Հետազոտությունների ընթացքում կիրականացվի.

- հիդրոբիոլոգիական և ջրաբանական ցուցանիշների հետազոտություն,
- հիդրոհամակարգերի բիոտոպերի հետազոտություն,
- ջրային կենսացենոզների կառուցվածքային բաղադրիչների (ձկնաշխարհի, ֆիտոպլանկտոնի, զոոպլանկտոնի, մակրոֆիտների, բենթոսի) որակական կազմի և քանակական փոփոխությունների ուսումնասիրություն,

- հիդրոբիոտոնների սննդային փոխհարաբերությունների բացահայտում, հանքայնացման գործընթացների գնահատում,
- հիդրոբիոտոնների տարածական բաշխման առանձնահատկությունների ուսումնասիրություն,
- ձկների միգրացիաների խոչընդոտների բացահայտում,
- Հայաստանում ձկների առավելագույն թույլատրելի որսի հայեցակարգի մշակում,
- օրգանական նյութի կուտակման արդյունքում ջրի որակի էկոլոգասանիտարական (ջրակենսաբանական և մանրէաբանական) գնահատում,
- հիդրոհամակարգերի էկոլոգիական վիճակի գնահատում, կառուցվածքային փոփոխություններ առաջ բերող գործոնների, աղտոտվածության էկոլոգիական ռիսկերի բացահայտում և գնահատում,
- կլիմայի փոփոխման պայմաններում առավել խոցելի տարածքների և առավել զգայուն տեսակների բացահայտում,
- ջրաէկոլոգիական խնդիրների լուծմանը նպաստող գիտահեն մոդելների, մեթոդների և առաջարկությունների մշակում:

Կազմակերպության
տնօրեն (ռեկտոր)՝

Սարգիս Աղայան

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

Սարգիս Աղայան

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ ՊԼԱՆ*

«Հայաստանի ցամաքային և ջրային էկոհամակարգերում կենսաբազմազանության ուսումնասիրությունն ու պահպանության գիտական հիմունքները» ծրագրի

Իրականացվելիք միջոցառման				
h/h	անվանումը	համառոտ բովանդակությունը	կատարման ենթակա գործառույթների նկարագիրը	կատարման ժամկետները
1	գիտական հետազոտությունների իրականացում	<p>աշխատանք գրականության հետ</p> <p>լաբորատոր և դաշտային աշխատանքներ</p> <p>փորձարարական աշխատանքների իրականացում</p> <p>աշխատանք կենտրոնի գիտական կոլեկցիոն նյութերի հետ. կոլեկցիոն նյութերի ուսումնասիրությունն ու դրանց պահպանությանն ուղղված աշխատանքներ</p> <p>հրապարակումների նախապատրաստում հանրապետական և միջազգային դրամաշնորհներին և մրցույթներին մասնակցություն</p> <p>հայցորդների, ասպիրանտների թեմաների հաստատում, հայտերի, հաշվետվությունների քննարկում</p>	<p>գրական նյութերի մշակում</p> <p>դաշտային նյութի հավաք, նկարագրություն, դիտարկում և նախնական ֆիքսում</p> <p>դրված խնդիրներին համապատասխան ավանդական և ժամանակակից մեթոդների կիրառում. կենդանաբանական, միջատաբանական, մակաբուժաբանական, ջրակենսաբանական, ջրաքիմիական, մանրէաբանական, բջջագենետիկական, մոլեկուլային, համակարգչային, վիճակագրական</p> <p>կոլեկցիոն նյութերի գիտական վերլուծություն՝ համաձայն դրված խնդիրների, հավաքածուների վնասագերծում՝ սպիրտի, ֆորմալդեհիդի, թունաքիմիկատների օգտագործմամբ և այլն, հավաքված նյութերի հաշվին կոլեկցիաների լրամշակում</p> <p>ստացված տվյալների ու արդյունքների ի մի բերում ու ամփոփում, նախապատրաստում ու ներկայացում գիտական հրապարակումների տեսքով հայտարարված մրցույթների պահանջներին համապատասխան հայտերի ու անհրաժեշտ փաստաթղթերի նախապատրաստում ու հանձնում գիտխորհրդի և տնօրենության նիստերի կազմակերպում ու անցկացում</p> <p>«Կենդանաբանություն. մակաբուժաբանություն. էկոլոգիա» մասնագիտությամբ նախապաշտպանությունների, պաշտպանությունների կամգակերպում և անցկացում, ԲԿԳՄՍՆ հանձնվող փաստաթղթերի նախապատրաստում</p>	2026 թ. 1-ին եռամսյակ՝ 01.01–31.03.2026

* Իրականացվելիք միջոցառումները ներկայացնել եռամսյակային փուլերով:

	ՀՀ ԲԿԳՄՄՆ 036՝ կենդանաբանության մասնագիտական խորհրդի գործունեության ապահովում			
աշխատանքային պայմանների ստեղծում	աշխատավարձի տրամադրում գիտարշավների իրականացման ապահովում աշխատանքների համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական բազայի ստեղծում կոմունալ ծառայությունների ապահովում	աշխատանքային պայմանագրերի կնքում, հաստիքային ցուցակի հաստատում, աշխատավարձի փոխանցում գիտարշավների իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական և ֆինանսական միջոցների ձեռք բերում գրենական պիտույքների, սարքերի ու սարքավորումների, համակարգիչների, տպագրող ու պատճենահանող սարքերի, դրանց համար պահեստամասերի, փորձերի ու կոլեկցիոն նյութերի պահպանման համար անհրաժեշտ ռեակտիվների և այլ նյութերի, փոխադրամիջոցների համար պահեստամասերի ու վառելանյութի ձեռքբերում, տրանսպորտային միջոցների վերանորոգում, գնումների գործընթացի կազմակերպում ու իրականացում հոսանքի, ջրի, հեռախոսակապի, ինտերնետային կապի առկայության, աղբահանության և այլնի ապահովում		
2	գիտական հետազոտությունների իրականացում	աշխատանք գրականության հետ լաբորատոր և դաշտային աշխատանքներ փորձարարական աշխատանքների իրականացում աշխատանք կենտրոնի գիտական կոլեկցիոն նյութերի հետ. կոլեկցիոն նյութերի ուսումնասիրություն ու դրանց պահպանությանն ուղղված աշխատանքներ հրապարակումների նախապատրաստում	գրական նյութերի մշակում դաշտային նյութի հավաք, նկարագրություն, դիտարկում և նախնական ֆիքսում դրված խնդիրներին համապատասխան ավանդական և ժամանակակից մեթոդների կիրառում. կենդանաբանական, միջատաբանական, մակարուծաբանական, ջրակենսաբանական, ջրաքիմիական, մանրէաբանական, բջջագենետիկական, մոլեկուլային, համակարգչային, վիճակագրական կոլեկցիոն նյութերի գիտական վերլուծություն՝ համաձայն դրված խնդիրների, հավաքածուների վնասագերծում՝ սպիրտի, ֆորմալդեհիդի, թունաքիմիկատների օգտագործմամբ և այլն, հավաքված նյութերի հաշվին կոլեկցիաների լրամշակում ստացված տվյալների ու արդյունքների ի մի բերում ու ամփոփում, նախապատրաստում ու ներկայացում գիտական հրապարակումների տեսքով	2026 թ. 2-րդ եռամսյակ՝ 01.04– 30.06.2026

	<p>հանրապետական և միջազգային դրամաշնորհներին և մրցույթներին մասնակցություն</p> <p>հայցորդների, ասպիրանտների թեմաների հաստատում, հայտերի, հաշվետվությունների քննարկում</p> <p>ՀՀ ԲԿԳՄՄՆ 036՝ կենդանաբանության մասնագիտական խորհրդի գործունեության ապահովում</p>	<p>հայտարարված մրցույթների պահանջներին համապատասխան հայտերի ու անհրաժեշտ փաստաթղթերի նախապատրաստում ու հանձնում</p> <p>գիտխորհրդի և տնօրենության նիստերի կազմակերպում ու անցկացում</p> <p>«Կենդանաբանություն. մակարուծաբանություն. էկոլոգիա» մասնագիտությամբ նախապաշտպանությունների, պաշտպանությունների կամզակերպում և անցկացում, ԲԿԳՄՄՆ հանձնվող փաստաթղթերի նախապատրաստում</p>	<p>աշխատանքային պայմանագրերի կնքում, հաստիքային ցուցակի հաստատում, աշխատավարձի փոխանցում</p> <p>գիտարշավների իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական և ֆինանսական միջոցների ձեռք բերում</p> <p>գրենական պիտույքների, սարքերի ու սարքավորումների, համակարգիչների, տպագրող ու պատճենահանող սարքերի, դրանց համար պահեստամասերի, փորձերի ու կոլեկցիոն նյութերի պահպանման համար անհրաժեշտ ռեակտիվների և այլ նյութերի, փոխադրամիջոցների համար պահեստամասերի ու վառելանյութի ձեռքբերում, տրանսպորտային միջոցների վերանորոգում, գնումների գործընթացի կազմակերպում ու իրականացում</p> <p>հոսանքի, ջրի, հեռախոսակապի, ինտերնետային կապի առկայության, ադրահանության և այլնի ապահովում</p>	
<p>աշխատանքային պայմանների ստեղծում</p>	<p>աշխատավարձի տրամադրում</p> <p>գիտարշավների իրականացման ապահովում</p> <p>աշխատանքների համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական բազայի ստեղծում</p> <p>կումունալ ծառայությունների ապահովում</p>	<p>աշխատանքային պայմանագրերի կնքում, հաստիքային ցուցակի հաստատում, աշխատավարձի փոխանցում</p> <p>գիտարշավների իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական և ֆինանսական միջոցների ձեռք բերում</p> <p>գրենական պիտույքների, սարքերի ու սարքավորումների, համակարգիչների, տպագրող ու պատճենահանող սարքերի, դրանց համար պահեստամասերի, փորձերի ու կոլեկցիոն նյութերի պահպանման համար անհրաժեշտ ռեակտիվների և այլ նյութերի, փոխադրամիջոցների համար պահեստամասերի ու վառելանյութի ձեռքբերում, տրանսպորտային միջոցների վերանորոգում, գնումների գործընթացի կազմակերպում ու իրականացում</p> <p>հոսանքի, ջրի, հեռախոսակապի, ինտերնետային կապի առկայության, ադրահանության և այլնի ապահովում</p>	<p>աշխատանքային պայմանագրերի կնքում, հաստիքային ցուցակի հաստատում, աշխատավարձի փոխանցում</p> <p>գիտարշավների իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական և ֆինանսական միջոցների ձեռք բերում</p> <p>գրենական պիտույքների, սարքերի ու սարքավորումների, համակարգիչների, տպագրող ու պատճենահանող սարքերի, դրանց համար պահեստամասերի, փորձերի ու կոլեկցիոն նյութերի պահպանման համար անհրաժեշտ ռեակտիվների և այլ նյութերի, փոխադրամիջոցների համար պահեստամասերի ու վառելանյութի ձեռքբերում, տրանսպորտային միջոցների վերանորոգում, գնումների գործընթացի կազմակերպում ու իրականացում</p> <p>հոսանքի, ջրի, հեռախոսակապի, ինտերնետային կապի առկայության, ադրահանության և այլնի ապահովում</p>	
<p>3</p>	<p>գիտական հետազոտությունների իրականացում</p> <p>աշխատանք գրականության հետ</p> <p>լաբորատոր և դաշտային աշխատանքներ</p> <p>փորձարարական աշխատանքների իրականացում</p>	<p>գրական նյութերի մշակում</p> <p>դաշտային նյութի հավաք, նկարագրություն, դիտարկում և նախնական ֆիքսում</p> <p>դրված խնդիրներին համապատասխան ավանդական և ժամանակակից մեթոդների կիրառում. կենդանաբանական, միջատաբանական, մակարուծաբանական, ջրակենսաբանական, ջրաքիմիական, մանրէաբանական, բջջագենետիկական, մոլեկուլային, համակարգչային, վիճակագրական</p>	<p>գրական նյութերի մշակում</p> <p>դաշտային նյութի հավաք, նկարագրություն, դիտարկում և նախնական ֆիքսում</p> <p>դրված խնդիրներին համապատասխան ավանդական և ժամանակակից մեթոդների կիրառում. կենդանաբանական, միջատաբանական, մակարուծաբանական, ջրակենսաբանական, ջրաքիմիական, մանրէաբանական, բջջագենետիկական, մոլեկուլային, համակարգչային, վիճակագրական</p>	<p>2026 թ. 3-րդ եռամսյակ 01.07–30.09.2026</p>

	<p>աշխատանք կենտրոնի գիտական կոլեկցիոն նյութերի հետ. կոլեկցիոն նյութերի ուսումնասիրություն ու դրանց պահպանությանն ուղղված աշխատանքներ</p> <p>հրապարակումների նախապատրաստում</p> <p>հանրապետական և միջազգային դրամաշնորհներին և մրցույթներին մասնակցություն հայցորդների, ասպիրանտների թեմաների հաստատում, հայտերի, հաշվետվությունների քննարկում</p> <p>ՀՀ ԲԿԳՄՄՆ 036՝ կենդանաբանության մասնագիտական խորհրդի գործունեության ապահովում</p>	<p>կոլեկցիոն նյութերի գիտական վերլուծություն՝ համաձայն դրված խնդիրների, հավաքածուների վնասագերծում՝ սպիրտի, ֆորմալդեհիդի, թունաքիմիկատների օգտագործմամբ և այլն, հավաքված նյութերի հաշվին կոլեկցիաների լրամշակում</p> <p>ստացված տվյալների ու արդյունքների ի մի բերում ու ամփոփում, նախապատրաստում ու ներկայացում գիտական հրապարակումների տեսքով</p> <p>հայտարարված մրցույթների պահանջներին համապատասխան հայտերի ու անհրաժեշտ փաստաթղթերի նախապատրաստում ու հանձնում</p> <p>գիտխորհրդի և տնօրենության նիստերի կազմակերպում ու անցկացում</p> <p>«Կենդանաբանություն. մակարուծաբանություն. էկոլոգիա» մասնագիտությամբ նախապաշտպանությունների, պաշտպանությունների կամզակերպում և անցկացում, ԲԿԳՄՄՆ հանձնվող փաստաթղթերի նախապատրաստում</p>	
<p>աշխատանքային պայմանների ստեղծում</p>	<p>աշխատավարձի տրամադրում</p> <p>գիտարշավների իրականացման ապահովում</p> <p>աշխատանքների համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական բազայի ստեղծում</p>	<p>աշխատանքային պայմանագրերի կնքում, հաստիքային ցուցակի հաստատում, աշխատավարձի փոխանցում</p> <p>գիտարշավների իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական և ֆինանսական միջոցների ձեռք բերում</p> <p>գրենական պիտույքների, սարքերի ու սարքավորումների, համակարգիչների, տպագրող ու պատճենահանող սարքերի, դրանց համար պահեստամասերի, փորձերի ու կոլեկցիոն նյութերի պահպանման համար անհրաժեշտ ռեակտիվների և այլ նյութերի, փոխադրամիջոցների համար պահեստամասերի ու վառելանյութի ձեռքբերում, տրանսպորտային միջոցների վերանորոգում, գնումների գործընթացի կազմակերպում ու իրականացում</p>	

	կոմունալ ծառայությունների ապահովում	հոսանքի, ջրի, հեռախոսակապի, ինտերնետային կապի առկայության, աղբահանության և այլնի ապահովում	
4	<p>գիտական հետազոտությունների իրականացում</p> <p>աշխատանք գրականության հետ</p> <p>լաբորատոր և դաշտային աշխատանքներ</p> <p>փորձարարական աշխատանքների իրականացում</p> <p>աշխատանք կենտրոնի գիտական կոլեկցիոն նյութերի հետ. կոլեկցիոն նյութերի ուսումնասիրություն ու դրանց պահպանությանն ուղղված աշխատանքներ</p> <p>հրապարակումների նախապատրաստում</p> <p>հանրապետական և միջազգային դրամաշնորհներին և մրցույթներին մասնակցություն հայցորդների, ասպիրանտների թեմաների հաստատում, հայտերի, հաշվետվությունների քննարկում</p> <p>ՀՀ ԲԿԳՄՍՆ 036՝ կենդանաբանության մասնագիտական խորհրդի գործունեության ապահովում</p>	<p>գրական նյութերի մշակում</p> <p>դաշտային նյութի հավաք, նկարագրություն, դիտարկում և նախնական ֆիքսում</p> <p>դրված խնդիրներին համապատասխան ավանդական և ժամանակակից մեթոդների կիրառում. կենդանաբանական, միջատաբանական, մակարուծաբանական, ջրակենսաբանական, ջրաքիմիական, մանրէաբանական, բջջագենետիկական, մոլեկուլային, համակարգչային, վիճակագրական</p> <p>կոլեկցիոն նյութերի գիտական վերլուծություն՝ համաձայն դրված խնդիրների, հավաքածուների վնասագերծում՝ սպիրտի, ֆորմալդեհիդի, թունաքիմիկատների օգտագործմամբ և այլն, հավաքված նյութերի հաշվին կոլեկցիաների լրամշակում</p> <p>ստացված տվյալների ու արդյունքների ի մի բերում ու ամփոփում, նախապատրաստում ու ներկայացում գիտական հրապարակումների տեսքով</p> <p>հայտարարված մրցույթների պահանջներին համապատասխան հայտերի ու անհրաժեշտ փաստաթղթերի նախապատրաստում ու հանձնում</p> <p>գիտխորհրդի և տնօրենության նիստերի կազմակերպում ու անցկացում</p> <p>«Կենդանաբանություն. մակարուծաբանություն. էկոլոգիա» մասնագիտությամբ նախապաշտպանությունների, պաշտպանությունների կամզակերպում և անցկացում, ԲԿԳՄՍՆ հանձնվող փաստաթղթերի նախապատրաստում</p> <p>2026 թ. ընթացքում գիտական արդյունքների վերլուծություն, ամփոփում</p>	2026 թ. 4-րդ եռամսյակ 01.10–31.12.2026

	հաշվետվությունների նախապատրաստում		
աշխատանքային պայմանների ստեղծում	<p>աշխատավարձի տրամադրում</p> <p>գիտարշավների իրականացման ապահովում</p> <p>աշխատանքների համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական բազայի ստեղծում</p>	<p>աշխատանքային պայմանագրերի կնքում, հաստիքային ցուցակի հաստատում, աշխատավարձի փոխանցում</p> <p>գիտարշավների իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական և ֆինանսական միջոցների ձեռք բերում</p> <p>գրենական պիտույքների, սարքերի ու սարքավորումների, համակարգիչների, տպագրող ու պատճենահանող սարքերի, դրանց համար պահեստամասերի, փոքրների ու կոլեկցիոն նյութերի պահպանման համար անհրաժեշտ ռեակտիվների և այլ նյութերի, փոխադրամիջոցների համար պահեստամասերի ու վառելանյութի ձեռքբերում, տրանսպորտային միջոցների վերանորոգում, գնումների գործընթացի կազմակերպում ու իրականացում</p>	
	կոմունալ ծառայությունների ապահովում	<p>հոսանքի, ջրի, հեռախոսակապի, ինտերնետային կապի առկայության, աղբահանության և այլնի ապահովում</p>	

Կազմակերպության տնօրեն (ոեկտոր)՝

Սարգիս Արայան

Ծրագրի գիտական ղեկավար՝

Սարգիս Արայան